

Державний комітет архівів України
Український науково-дослідний інститут архівної справи та
документознавства
Галузева служба науково-технічної інформації

БІБЛІОГРАФІЧНА ІНФОРМАЦІЯ
№ 5–6

Київ
2003

Галузева служба науково-технічної інформації (ГСНТІ) представляє 5–6 (об'єднаний) випуск бібліографічно-інформаційного бюлетеня для оперативного інформування керівництва Державного комітету архівів України, УНДІАСД, спеціалістів архівних установ про нові надходження до довідково-інформаційного фонду (ДІФу) ГСНТІ¹, науково-довідкової бібліотеки ЦДА України та про видання з питань документознавства, архівної справи, спеціальних історичних дисциплін, що надійшли до національних та наукових бібліотек України.

Укладачі: *А. А. Батрак, Л. П. Одинока, Р. В. Романовський*

---

¹ Видання, що знаходяться у ДІФі Галузевої служби науково-технічної інформації, позначені астериском (*).

ЗМІСТ

I. МЕТОДИЧНІ РОЗРОБКИ	4
II. ПЕРІОДИЧНІ ВИДАННЯ	5
III. НОВІ НАДХОДЖЕННЯ	7
IV. СИГНАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ	15
1) Зарубіжні видання з архівної справи та документознавства	15
2) Вітчизняні видання з архівної справи, документознавства та спеціальних історичних дисциплін	31

I. Методичні розробки*

1. Анализ экспертизы ценности фондов финотделов, хранящихся в Государственном архиве Донецкой области / Госархив Донецкой обл. - Донецк, 2002. - 6 с.
2. Експозиційний план виставки до 180-річчя з дня народження І. Г. Харитоненка (1822-1891 роки) / Держархів Сумської обл. - Суми, 2002. - 4 с.
3. Методичні рекомендації з організації діловодства, підготовки та оформленню матеріалів до сесій сільських та селищних рад і засідань їх виконавчих комітетів / Держархів Донецької обл. - Донецьк, 2002. - 67 с.
4. Основні критерії визначення установ, підприємств і організацій - джерел комплектування архівних відділів районних державних адміністрацій та міських рад / Держархів Чернігівської обл; Укладач М. В. Сіробаба. - Чернігів, 2002. - 13 с.
5. Пам'ятка для складання анотованого переліку печаток, виявлених на документах родових фондів (Правобережна Україна. 16 – поч. 20 ст.) / ЦДІАК України; Уклад. О. Г. Полегайлов. – К., 2000. – 25 с.
6. Пам'ятка по проведенню опитування місцевого населення на тему: “Голодомор 1932-1933 рр. на Сумщині” / Держархів Сумської обл. - Суми, 2002. - 4 с.
7. Примерная номенклатура дел городских (районных) отделов архитектуры / Госархив Донецкой обл. - Донецк, 2002. - 6 с.
8. Примерная номенклатура дел промышленного предприятия (государственной и негосударственной форм собственности) / Госархив Донецкой обл. - Донецк, 2002. - 34 с.
9. Примерная номенклатура дел управления сельского хозяйства и продовольствия районной государственной администрации / Госархив Донецкой обл. - Донецк, 2002. - 10 с.
10. Примірні номенклатура справ архівних відділів районних державних адміністрацій та міських рад / Держархів Чернігівської обл. - Чернігів, 2002. - 8 с.
11. Примірні номенклатура справ районних, районних у містах, міських управлінь юстиції / Держархів Донецької обл.; Донецьке обласне управління юстиції. - Донецьк, 2002. - 20 с.
12. Робоча інструкція по складанню анотованого реєстру описів фондів Державного архіву Сумської області / Держархів Сумської обл.; Укладач О. М. Росторгуєва. - Суми, 2002. - 4 с.
13. Створення інформаційно-пошукової бази даних каталогів в комп'ютерній системі Держархіву Черкаської області: Пам'ятка / Держархів Черкаської обл. - Черкаси, 2002. - 3 с.
14. Тематико-експозиційний план фотодокументальної виставки “Ти наша совість, наша молитва, мамо!” (до 100-річчя з дня народження О. О. Деревської, яка усиновила і виховала 48 дітей-сиріт) / Держархів Сумської обл. - Суми, 2002. - 4 с.

---

* Методичні розробки державних архівів України, що надійшли до ДІФу Галузевої служби науково-технічної інформації (ГСНТІ) в III кв. 2002 р. – II кв. 2003 р.

II. Періодичні видання*

American archivist. – Chicago: The Society of American Archivists.
2002, Vol. 65, № 1

Archeion: Czasopismo poświęcone sprawom archiwalnym / Naczelna Dyrekcja Archiwów Państwowych. – Warszawa.
2001, T. CIII

Archival science: International Journal on Recorded Information. — Dordrecht, Boston, London: Kluwer Academic publishers.
2001, Vol. 1

Archivaria: The Journal of the Association of Canadian Archivists. — Ottawa.
2001, № 52
2002, № 53

Archivi: Glasilo Archivskega drustva in archivov Slovenije. — Ljubljana.
2001, Letnik XXIV, st. 2
2002, Letnik XXV, st. 1, st. 2

Comma, International Journal on Archives / ICA. — Paris.
2001, № 3–4
2002, № 1–2

Der Archivar: Mitteilungsblatt für Deutsches Archivwesen. — Düsseldorf.

2002, № 3, 4

2003, № 1

Kitanomaru: The Journal of the National Archives of Japan. – Tokyo.

2002, № 35

Lietuvos archyvai: straipsniu ir dokumentu rinkinys. – Vilnius: Lietuvos archyvu departamentas.

2001, № 14

Mitteilungen aus dem Bundesarchiv. — Koblenz.
2002, № 3

---

* Зарубіжні періодичні видання з архівної справи, що надійшли до Науково-довідкової бібліотеки ЦДА України за III кв. 2002 – II кв. 2003 рр.

Palaeoslavika. – Cambridge.
2002, № 1, 2

Prologue: Quarterly of the National Archives and Records Administration.
2002, Vol. 34, № 1

Slovenska archivistica: Rocnik / Ministerstvo vnutra SR - odbor archivnictva a spisovej
slyzby. — Bratislava.
2002, Rocnik XXXVII, Cislo 1

Ukrainian Museum-Archives. – Cleveland: The Ukrainian Museum-Archives.
Winter 2001/2002
Spring 2002

III. Нові надходження до Довідково-інформаційного фонду Галузевої служби науково-технічної інформації з архівної справи та документознавства

(Друге півріччя 2002 р. – перше півріччя 2003 р.)

1. Архів Коша Нової Запорозької Січі: Корпус документів. 1734-1775. Т. 2 / Держкомархів України. ЦДІАК України; НАН України. Ін-т української археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського; Головна редкол.: П. С. Сохань (голова) та ін.; Упоряд. тому: Л. З. Гісцова (ст. упоряд.) та ін. – К., 2000. – 747 с. – (Джерела з історії українського козацтва).
2. Архів. Документ. Історія. Сучасність: зб. наук. ст. та матеріалів / Держкомархів України. Держархів Одеської обл. — О., 2001. — 381 с. — (Праці / Держархів Одеської обл.; Т. IV).
3. Архівна справа і діловодство в Національній академії наук України: Зб. законодавчих актів, нормативних і методичних документів з архівної справи і діловодства / НАН України. НБУВ. Ін-т архівознавства; Держкомархів України; Авт.-уклад.: Л. А. Дубровіна (кер.), Л. Є. Варшавська, Л. С. Воловник та ін. – К., 2002. – 168 с.
4. Архівознавство: Підручник / Держкомархів України. УНДІАСД; За заг. ред. Я. Калакури та І. Матяш; Авт. кол.: Г. В. Боряк, Л. А. Дубровіна, Я. С. Калакура та ін. – К.: Видавн. дім “КМ Академія”, 2002. – 354 с.
5. Архівознавство: Робоча програма для студентів спеціальності 7.020105 “Документознавство та інформаційна діяльність” / М-во культури і мистецтв України. Державна Академія керівних кадрів культури і мистецтв; УНДІАСД; Укладач І. Б. Матяш. – К., 2003. – 33 с.
6. Архіўная спадчына Віцебшчыны як крыніца вывучэння гісторыі краю: Матэрыялы архіўных чытаньняў, прысвечаныя 150-годдзю з дня нараджэння А. П. Сапунова (6–7 чэрвня 2001 г., г. Віцебск) / Дзяржаўны архіў Віцебскай вобласці; Віцебскі абласны краязнаўчы музей; Беларускі навукова-даследчы інстытут дакументазнаўства і архіўнай справы; Археаграфічная камісія; Склад.: В. У. Скалабан і інш. – Мінск; Віцебск, 2002. – 232 с.
7. Беларускі археаграфічны штогоднік. Вып. 3 / Камітэт па архівах і справаходству пры Савеце Міністраў Рэспублікі Беларусь; Археаграфічная камісія Белкамархіва; БелНДІДАС; Редкал.: Р. П. Платонаў (гал. рэд.) і інш. – Мн., 2002. – 276 с.
8. Беларускі навукова-даследчы інстытут дакументазнаўства і архіўнай справы: (Да 10-годдзя ўтварэння) / У. В. Фядосаў, Н. М. Дзятчык і інш. – Мн.: БелНДІДАС, 2001. – 112 с.
9. Библиографический указатель продолжающихся изданий Археографической комиссии РАН и ее отделений / РАН. Археографическая комиссия; Сост. Н. А. Долдобанова. – М.: Наука, 2000. – 229 с.
10. Витебщина архивная: история, фонды, персоналии (сер. XIX–XX вв.) / Госархив Витебской обл.; Витебское отд-ние Археогр. комиссии по архивам и делопроизводству при Совете Министров Республики Беларусь; БелНИИДАД; Сост.: В. М. Пищуленок и др.; Науч. ред. М. Ф. Шумейко. – Мн., 2002. – 213 с.

11. Вісник Державної академії керівних кадрів культури і мистецтв. – 2002. – № 1. – 148 с.; № 2. – 145 с.
12. Вісник Львівського університету. Серія історична. – Л.: ЛНУ ім. І. Франка, 2002. – Вип. 37. Ч. 1. Статті та повідомлення. – 556 с.; Ч. 2. Документи та матеріали. Рецензії та огляди. Наукове життя. – 353 с.
13. Володимирський гродський суд: Подокументні описи актових книг. Вип. 1. Справи 1-5: 1566-1570 / Держкомархів України. ЦДАК України. — К., 2002. — 225 с. — (Архівні зібрання України. Спеціальні довідники).
14. Государственные архивы Республики Беларусь (1944–1997): Краткий справочник / Гос. комитет по архивам и делопроизводству Республики Беларусь. БелНИИДАД; Авт.-сост.: А. Н. Михальченко, С. В. Жумарь, Л. Н. Александрова и др. – Мн., 2000. – 476 с.
15. Государственный архив Российской Федерации / Федеральная архивная служба России; Авт.-сост. А. И. Барковец. – М., 2002. – [44] с.
16. Державотворчі процеси у кочовиків східноєвропейського степу: Монографія / М-во освіти і науки України. Східноукр. держ. ун-т; Авт. кол.: В. М. Бодрухин, І. В. Довжук, В. Ф. Литвиненко та ін. – Луганськ, 2000. – 95 с.
17. Документы по истории и культуре евреев в архивах Беларуси: Путеводитель / Науч. ред.-сост.: М. С. Куповецкий, Э. М. Савицкий, Марек Веб. – М., 2003. – 607 с.
18. Документы по истории и культуре евреев в архивах Москвы: Путеводитель / Науч. ред.-сост.: М. С. Куповецкий, Е. В. Старостин, Марек Веб. – М., 1997. – 503 с.
19. Дрогобицький державний педагогічний університет ім. Івана Франка / М-во освіти і науки України; Авт. кол.: В. Г. Скотний (голова) та ін. – Дрогобич; Л., 2001. – 327 с.
20. Дрогобицький державний педагогічний університет ім. Івана Франка / М-во освіти і науки України; Заг. ред. В. Г. Скотний. – Дрогобич, 2000. – [89] с.
21. Енциклопедія історії України. Робочий зошит / НАН України. Ін-т історії України. – К.: Наук. думка, 2002. – Вип. 2. – 215 с.; Вип. 3. – 188 с.
22. Енциклопедія Сучасної України. Т.1. А / НАН України. Координаційне бюро Енциклопедії Сучасної України; Наук. т-во ім. Т. Шевченка. – К., 2001. – 823 с.
23. Историки России XVIII-XX веков. Вып. 3: Приложение к журналу “Исторический архив” / Арх.-информ. агентство; Историко-арх. отд-ние междунар. академии информатизации; Сост. и отв. ред. А. А. Чернобаев. – М., 1996. – 175 с. – (Арх.-информ. бюллетень; № 14).
24. Историки России XVIII-XX веков. Вып. 4: Приложение к журналу “Исторический архив” / Арх.-информ. агентство; Историко-арх. отд-ние междунар. академии информатизации; Сост. и отв. ред. А. А. Чернобаев. – М., 1997. – 175 с. – (Арх.-информ. бюллетень; № 16).
25. Историки России XVIII-XX веков. Вып. 5: Приложение к журналу “Исторический архив” / Федеральная арх. служба РФ; История-сервис; Историко-арх. отд-ние междунар. академии информатизации; Сост. и отв. ред. А. А. Чернобаев. – М., 1998. – 159 с. – (Арх.-информ. бюллетень; № 2 (18)).

26. Историки России XVIII-XX веков. Вып. 6: Приложение к журналу “Исторический архив” / Федеральная арх. служба РФ; История-сервис; Историко-арх. отд-ние междунар. академии информатизации; Сост. и отв. ред. А. А. Чернобаев. – М., 1999. – 155 с. – (Арх.-информ. бюллетень; № 2 (22)).
27. Историки России XVIII-XX веков. Вып. 7: Приложение к журналу “Исторический архив” / Федеральная арх. служба РФ; История-сервис; Историко-арх. отд-ние междунар. академии информатизации; Сост. и отв. ред. А. А. Чернобаев. – М., 2000. – 169 с. – (Арх.-информ. бюллетень; № 1 (25)).
28. “Исторический архив”. 1919–2001 гг.: Указатель опубликованных материалов / Сост.: И. А. Кондакова, А. А. Чернобаев. – М.: РОССПЭН, 2002. – 189 с.
29. Исторический архив. – 1992. – № 1. – 224 с.
30. Исторический архив. – 1998. – № 1: Россия и Германия XVII–XX вв. – 224 с.
31. Исторический архив. – 1998. – № 2: К 70-летию Дома Плехановых. – 224 с.
32. Исторический архив. – 2002. – № 4: Россия и Украина XVI-XX вв. – 224 с.
33. Исторический архив. – 2002. – № 6. – 224 с.
34. История административно-территориального деления Донецкой области 1919-2000 гг.: Сб. док. и материалов / Госархив Донецкой обл. — Донецк, 2001. — 272 с.
35. История денежных реформ в России. XVI-XX вв.: Каталог историко-документальной выставки / Авт.-сост.: М. М. Альтман, С. И. Дёгтев; Федеральная арх. служба России; Российский гос. музей экономики; Гос. ист. музей. – М., 2002. – 117 с.
36. Інкунабули Львівської наукової бібліотеки ім. В. Стефаника Академії наук УРСР: Каталог / АН Української РСР. Львівська наукова бібліотека ім. В. Стефаника; Уклав Р. Я. Луцик. – Львів, 1974. – 29 с., [4] л. іл.
37. Інформаційний збірник Державного архіву Луганської області. Вип. 1. – Луганськ, 2003. – 55 с.
38. Історична наука на порозі XXI століття: підсумки та перспективи: Матеріали Всеукр. наук. конф. (м. Харків, 15-17 листоп. 1995 р.) / НАН України. Ін-т історії України; Харків. держ. ун-т. — Х., 1995. — 356 с.
39. Історична наука: проблеми розвитку: Матеріали Міжнар. наук. конф. (17-18 травня 2002 р.). Секція “Давня та нова історія України” / М-во освіти і науки України. Східноукр. нац. ун-т ім. В. Даля. – Луганськ, 2002. – 223 с.
40. Історична наука: проблеми розвитку: Матеріали Міжнар. наук. конф. (17-18 травня 2002 р.). Секція “Археологія” / М-во освіти і науки України. Східноукр. нац. ун-т ім. В. Даля. – Луганськ, 2002. – 227 с.
41. Історична наука: проблеми розвитку: Матеріали Міжнар. наук. конф. (17-18 травня 2002 р.). Секція “Всесвітня історія” / М-во освіти і науки України. Східноукр. нац. ун-т ім. В. Даля. - Луганськ, 2002. – 211 с.
42. Києво-Могилянська академія в іменах XVII-XVIII ст.: Енциклопедичне видання / Наук. ред., упоряд. З. І. Хижняк; Редкол.: В. С. Брюховецький (голова) та ін. – К.: Вид. дім “КМ Академія”, 2001. – 734 с.; 290 іл.

43. Книга скорби України. Луганская область. В 2 т. Т. 1 / Главная редкол.: И. А. Герасимов (рук.) и др.; обл. редкол.: Е. Я. Свиридов (рук.) и др. – Луганск, 2001. – 472 с.
44. Козлов В. П. Обманутая, но торжествующая Клио. Подлоги письменных источников по российской истории в XX веке. – М.: РОССПЭН, 2001. – 224 с.
45. Кулешов С. Г. Управлінське документознавство: Навч. посібник / Держ. академія керівних кадрів культури і мистецтв. — К., 2003. — 57 с.
46. Метадычныя рэкамендацыі па публікацыі рукапісных актавых кірылічных крыніц у Беларусі (XIII – XVIII стст., перыяд Вялікага княства Літоўскага) / БелНДДАС; Аўт-склад А. І. Груша. – Мінск, 2003. – 168 с.
47. Методичні вказівки до семінарських занять з дисципліни “Археографія” / М-во освіти і науки України. Східноукр. нац. ун-т ім. Володимира Даля; Уклад. В. О. Сиволапов. – Луганськ, 2002. – 19 с.
48. Міфи та фольклор народів світу: Посібник-хрестоматія / УНДІАСД; Наук. ред. І. Б. Матяш; Авт-упоряд.: І. Б. Матяш, А. А. Астахова, І. Г. Панченко. – К., 2003. – 280 с.
49. Нариси з історії архівної справи в Україні / Держкомархів України. УНДІАСД; За заг. ред. І. Матяш та К. Климової; Авт. кол.: С. В. Абросимова, В. В. Бездрабко, В. В. Болдирев. - К.: Видавн. дім “КМ Академія”, 2002. - 612 с.
50. Нариси з історії української державності (до кінця XIX століття) / М-во освіти і науки України. Східноукр. нац. ун-т; В. М. Бодрухин, І. В. Довжук, В. Ф. Литвиненко та ін. – Луганськ, 2000. – 135 с.
51. Нариси з історії української державності (XX століття) / М-во освіти і науки України. Східноукр. нац. ун-т; В. М. Бодрухин, І. В. Довжук, В. П. Михайлюк та ін. – Луганськ: СНУ, 2001. – 139 с.
52. Национальный архив Республики Беларусь: [Буклет]. – Минск, 2002.
53. Немеркнучий світ давнини: Старожитності Василя Тарновського у Чернігівському історичному музеї. – [Чернігів], [2002]. – [10] с.
54. Олександр Мітюков: Бібліогр. покажчик. До 80-річчя від дня народження / Держкомархів України. УНДІАСД; Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського; Уклад.: Л. М. Васько, В. М. Волковинський, І. Б. Матяш, Р. В. Романовський. – К., 2002. – 66 с. – (Архівні та бібліографічні джерела української історичної думки; Вип. 7).
55. Основные правила работы архивов организаций / Федеральная арх. служба России. ВНИИДАД. – М., 2002. – 150 с.
56. Памяць: Гіст. – дакум. хроніка Асіповіцкага раёна. – Мн.: БЕЛТА, 2002. – 720 с.: іл. – (Гісторыка-дакументальныя хронікі гарадоў і раёнаў Беларусі).
57. Памяць: Камянецкі раён. – Мн.: Ураджай, 1997. – 526 с.: [8] л. іл. – (Гісторыка-дакументальныя хронікі гарадоў і раёнаў Беларусі).
58. Папакін Г. Павло Скоропадський: патріот, державотворець, людина. Історико-архівні нариси / Держкомархів України. ЦДІАК України. – К., 2003. – 281 с.

59. Перечень новых поступлений в СИФ ОЦНТИ неопубликованных разработок и информационных материалов за 3 квартал 2001 года / Федеральная арх. служба России. ВНИИДАД. ОЦНТИ по документоведению и арх. делу. – М., 2001. – 33 с.
60. Перечень новых поступлений в СИФ ОЦНТИ неопубликованных разработок и информационных материалов за 2 квартал 2001 года / Федеральная арх. служба России. ВНИИДАД. ОЦНТИ по документоведению и арх. делу. – М., 2001. – 16 с.
61. Перечень новых поступлений в СИФ ОЦНТИ неопубликованных разработок и информационных материалов за 4 квартал 2001 года / Федеральная арх. служба России. ВНИИДАД. ОЦНТИ по документоведению и арх. делу. – М., 2001. – 40 с.
62. Пра час “Узвышша”: Матэрыялы навуковых канферэнцый, узвышаўскіх чытаньняў (Мінск, 1999–2002) / Беларускі дзяржаўны архіў-музей літаратуры і мастацтва; Беларускі навукова-даследчы інстытут дакументазнаўства і архіўнай справы; Рэдкал.: Г. В. Запартыка (гал. рэд.) і інш. – Мінск, 2002. – 213 с.
63. Привілеї національних громад міста Львова (XIV-XVIII ст.): Зб. документів / МГКО “Документальна скарбниця Львова”; Львівський нац. ун-т ім. І. Франка; НАН України. Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. Грушевського. Львівське відділення, Ін-т сходознавства ім. А. Кримського; ЦДІАЛ України; Упоряд. М. Капраль. – Л., 2000. – 575 с. – (Львівські історичні пам’ятки; Т. 2).
64. Примірна номенклатура справ апарату обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій / Держкомархів України. УНДІАСД; Упоряд.: О. М. Загорецька, Л. В. Кузнецова. – К., 2003. – 43 с.
65. Российское общество историков-архивистов. 1990–2000 гг.: [Сб. документов и материалов] / Авт. и сост. М. В. Стеганцев. – М., 2000. – 167 с.
66. Скарби Чернігівського історичного музею ім. В. В. Тарновського: Комплект. 12 листівок із текстівками українською та англійською мовами / Відп. за вип. А. Неділя. – К., 1996.
67. Скарбниця української культури: Зб. наук. праць. Вип. 2 / Чернігівський іст. музей ім. В. В. Тарновського; НАН України. Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського. Чернігівське відділення. – Чернігів: Сіверянська думка, 2002. – 140 с.
68. Славянская библиотека. Путеводитель / Нац. б-ка Чешской республики. Славянская библиотека. – Прага, 2002. – 59 с.
69. Спеціальні історичні дисципліни: зведений бібліографічний довідник-покажчик. Ч. I / НАН України. Ін-т історії України. Відділ спеціальних історичних дисциплін; Український ін-т туризму; Упоряд. Л. П. Маркітан. – К., 1997. – 109 с.
70. Студії з архівної справи та документознавства / Держкомархів України. УНДІАСД; Європейський ун-т. – К., 2002. – Т. 8. – 294 с.
71. Студії з архівної справи та документознавства / Держкомархів України. УНДІАСД. – К., 2003. – Т. 9. – 201 с.
72. Студії з архівної справи та документознавства / Держкомархів України. УНДІАСД. – К., 2003. – Т. 10. – 246 с.
73. Східноукраїнський національний університет / М-во освіти і науки України. – Луганськ, 2001. – 28 с.

74. Теплицкий Ю. М. “Новая всемирная история” или “возвращение в потерянный рай”. Книга 1. – Луганск, 1995. – 70 с.
75. Теплицкий Ю. М. Всемирная история и проблемы выживания человечества в III тысячелетии: Монография. – Луганск: ВУГУ, 1996. – 95 с.
76. Третій з’їзд Комуністичної партії (більшовиків) України. 1-6 березня 1919 року: [Протоколи] / Редкол.: С. І. Гуренко (голова), Г. К. Крючков, В. С. Лозицький та ін. – К.: Парламентське вид-во, 2002. – 255 с.
77. Трускавець: Красзнавчий бібліографічний покажчик / Держкомархів України. УНДІАСД; Державна історична бібліотека України; Державна наукова медична бібліотека України; Упоряд.: І. Б. Матяш, Л. П. Одинока, Р. В. Романовський, І. М. Скибак. – К., 2003. – 338 с. – (Архівні та бібліографічні джерела української історичної думки; Вип. 9).
78. Український голокост. 1932-1933: Свідчення тих, хто вижив / Упоряд. о. Юрій Мицик. — К., 2003. — 296 с.
79. Українські архівісти: Біобібліогр. довідник. Вип. 2: 1940-1960-ті роки / Держкомархів України. УДНДІАСД; Упоряд. Т. В. Портнова. – К., 2002. – 252 с.
80. Українські архівісти: Біобібліогр. довід. У 3-х вип. Вип. 3. 1970–1990-ті роки / Держкомархів України. УДНДІАСД; Упоряд.: Л. М. Федорова. — К., 2003. — 284 с.
81. Українські культурні цінності в Росії: на шляху до діалогу. 1926–1930 / Упоряд.: О. Нестуля, С. Нестуля. – Полтава, 2002. – 333 с. – (Повернення культурного надбання України. Документи свідчать; Вип. 3).
82. Універсали Івана Мазепи: 1687-1709. Вип. 1 / Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського; Наукове т-во ім. Шевченка; ЦДІАК України; Упоряд. І. Бутич. – К.; Л., 2002. – 757 с., [11] л. іл. – (Універсали українських гетьманів: Матеріали до українського дипломатарію; Сер. I).
83. Харківський історіографічний збірник. Вип. 4. Категоріальний апарат історичної науки / Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна; Редкол.: В. К. Міхеєв (гол. ред.) та ін. – Х., 2000. – 120 с.
84. Харківський історіографічний збірник. Вип. 6. Біографістика в контексті сучасних історичних та історіографічних досліджень / Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. —Х., 2003. — 192 с.
85. Харьковский исторический альманах. – Х.: Райдер, 2002. – Лето 2002. – 83 с; Осень 2002. – 76 с.
86. Хрестоматія з архівознавства: Навч. посіб. для студ. іст. спец. вищ. навч. закл. / Держкомархів України. УНДІАСД; Упоряд.: Г. В. Боряк, І. Б. Матяш, Р. Я. Пиріг. – К.: Вид. дім “КМ Академія”, 2003. – 408 с.
87. Archiwa i archiwisci w dobie społeczeństwa informacyjnego: Pamiętnik IV Powszechnego Zjazdu Archiwistów Polskich (Szczecin 12-13 wrzesnia 2002 r.). T. 1 / Naczelna Dyrekcja Archiwów Państwowych; Stowarzyszenie Archiwistów Polskich; Pod red. D. Nalecz. – Toruń, 2002. – 431 s.
[Архіви та архівісти в добу інформаційного суспільства: Матеріали IV загального зїзду польських архівістів (Щецін, 12-13 вересня 2002 р.). Т. 1 / Головна дирекція держ. архівів; Т-во польських архівістів; Під ред. Д. Наленч. – Торунь, 2002. – 431 с.].

88. Archiwa polskie i ich zbiory / Naczelna Dyrekcja Archiwów Państwowych; Stowarzyszenie Archiwistów Polskich. – Warszawa; Szczecin, 2000. – 183 s.
[Польські архіви та їх фонди / Головна дирекція держ. архівів; Т-во польських архівістів. – Варшава; Щецин, 2000. – 183 с.].
89. Archiwum Państwowe w Szczecinie: przewodnik po zasobie archiwalnym: akta do 1945 roku / oprac. zbiorowe Radosław Gazinski, Paweł Gut, Maciej Szukała; Naczelna Dyrekcja Archiwów Państwowych. Archiwum Państwowe w Szczecinie. – Warszawa; Szczecin, 2002. – 549 s.
[Державний архів в Щеціні: Путівник по фондах архіву: документи до 1945 року / Опрац.: Радослав Газиньські, Павел Гут, Мацей Шукала; Головна дирекція держ. архівів. Держ. архів в Щеціні. – Варшава; Щецин, 2002. – 549 с.].
90. Catalogue. The Head Office of State Archives. 2002. – Warszawa, 2002. – 23 p.
[Каталог. Головна дирекція державних архівів. 2002. – Варшава, 2002. – 23 с.].
91. Gut P. Organizacja sądownictwa w pruskiej prowincji Pomorze w latach 1806/1808-1848/1849. – Szczecin, 2002. – 249 s.
[Гут П. Організація судоустрою в пруській провінції Поморже в 1806/1808-1848/1849 роках. – Щецин, 2002. – 249 с.].
92. Hugo Lemcke. Materiały z polsko-niemieckiego seminarium naukowego w Książnicy Pomorskiej 5 grudnia 2000. – Szczecin, 2001. – 252 s.
[Хуго Лемке. Матеріали польсько-німецького наукового семінару в Поморській бібліотеці 5 грудня 2000. – Щецин, 2001. – 252 с.].
93. Muzealnicy, archiwiści i bibliotekarze szczecinscy w XX wieku / Pod red. K. Kozłowskiego. – Szczecin, 2002. – 159 s.
[Щецинські музеєзнаці, архівісти та бібліотекарі в XX столітті / Під ред. К. Козловського. – Щецин, 2002. – 159 с.].
94. Skarby Archiwów Polskich: Wystawa archiwalna / Naczelna Dyrekcja Archiwów Państwowych; Stowarzyszenie Archiwistów Polskich. – Szczecin, 2002. – 61 s.
[Скарби польських архівів: архівна виставка / Головна дирекція держ. архівів; Т-во польських архівістів. – Щецин, 2002. – 61 с.].
95. Szczeciński informator archiwalny: Wydanie specjalne. IV powszechny zjazd archiwistów polskich w Szczecinie 12-14 IX 2002. – Szczecin, 2002. – № 16. – 120 s.
[Щецинський архівний інформатор: Спеціальне видання. IV загальний з'їзд польських архівістів в Щеціні, 12-14 IX 2002. – Щецин, 2002. – № 16. – 120 с.].
96. Veröffentlichungen des Bundesarchivs: [Публікації Федерального архіву]. – Koblenz, 2002. – 36 s.

СИГНАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ

I. Зарубіжні видання з архівної справи, документознавства та спеціальних історичних дисциплін

МІЖНАРОДНІ ВИДАННЯ

Archives in the New Age. The Strategic Problems of the Automatization of Archives: Papers of the International Conference (Warsaw, September 28-29, 2001) / The General Head Office of State Archives; The Open Society Archives; Ed. by Ewa Rosowska. – Warszawa, 2002. – 226 s.*

(Архіви в нову добу. Стратегічні проблеми автоматизації архівів: Матеріали Міжнародної конференції (Варшава, 28-29 вересня, 2001 р.) / Головна дирекція державних архівів; Архів відкритого суспільства; Ред. Е. Росовська. – Варшава, 2002. – 226 с.)

Предисловие (*Эва Росовска*) 12

Резолюция VII Международной конференции архивов “Архивы в новом веке. Стратегические вопросы автоматизации архивов” 21

I. Международная сессия Cultivate CEE — сеть культурного наследия

Мария Сливиньска Возможности сотрудничества архивов, библиотек и музеев в области европейских проектов. Роль программы Cultivate CEE 25

Дариуш Ганчар, Петр Завильски 5-тая и 6-тая Рамочные программы Европейского сообщества — перспективы участия польских культурных организаций 35

Коллин Атенборо Проект SEAX-DAMAS: открытый доступ к цифровым архивам 40

II. Автоматизация информационных процессов в управлении архивами

Горан Кристьянссон Европейская объединённая архивная сеть (EUAN) 47

Моше Моссек Вопросы хранения электронной документации в Государственном архиве и предложения их решения 52

Текля Клоттиг Стратегия хранения цифровых данных в немецких государственных архивах 56

Илона Нечипоренкене Проблемы связанные с подготовкой общих правил долгого хранения документов в электронном формате 61

Оскар Мацек, Михал Ваннер Автоматизированная информационная система архивов Чешской Республики 64

Воислав Проданович Система архивной информации, построенная в Сербии. Вопросы обеспечения 72

Ливия Милосеску Компьютеризация Национального архива Румынии и нужды пользователей 94

III. Стратегические вопросы компьютеризации архивов

<i>Анджей Бернат</i> Стратегические проблемы компьютеризации государственных архивов Польши	99
<i>Игорь Киселев</i> Основные направления информатизации архивного дела в России	107
<i>Лайош Корменды</i> Стратегические решения в области информационных технологий в Национальном архиве Венгрии	111
<i>Владимир Жумер</i> Компьютеризация государственных архивов Словении	117
<i>Маю Певкур</i> Автоматизация архивов: перемены профессии архивиста	128
<i>Слободан Ивович</i> Введение компьютерной системы в Государственном архиве Черногории — нынешний опыт	131

IV. Опыт в области использования информационных технологий в архивной практике на национальном и международном уровнях

<i>Жан-Марк Комме</i> Проект Архива Коминтерна	137
<i>Елена Тюриня</i> Международная программа “Архива СЕВ”	140
<i>Эва Росовская</i> Проект Общего архивного наследия	144
<i>Геннадий Боряк</i> Информатизация архивного дела в Украине: опыт, проблемы и перспективы	148
<i>Игор Ляльков, Надежда Омельчук</i> О концепции цифрового копирования документов государственных архивов Республики Беларусь	157
<i>Григорий Жолнеркевич</i> Создание и использование баз данных архивных источников по сфрагистике религиозных учреждений при помощи системы управления базами данных Microsoft Access	162
<i>Марина М. Елинская</i> Сканирование архивных геральдических источников и их цветная адаптация при помощи графических редакторов Adobe Photoshop	168
<i>Станислав Флис</i> Архивы Польши в Интернете	173

V. Архивы в новом веке. На пути к информационному обществу

<i>Юсув Саринай</i> Архивы Турции в новом веке	181
<i>Инта Фельдмане</i> Латвийские архивы на пути к информационному обществу	185
<i>Пётр Ронковски</i> Программа информационного общества Европейской комиссии	192
<i>Дайна Клавина</i> Место архивов в открытом обществе	196
<i>Алевтина Сукало</i> Архивная отрасль Украины как составляющая информационного общества	205
<i>Ирина Матяш</i> Современные проблемы подготовки кадров для архивных учреждений Украины	210
Библиография международных конференций “Colloquia Jerzy Skowronek dedicata”	218

“Комма” (Comma): Міжнародний журнал архівів, 2002, № 1-2.

<i>Берндт Фредріхсон.</i> Зміна ролі архівістів в сучасному суспільстві	37
<i>Марія Луїза Конде Віллаверде.</i> Еволюція принципів відбору документів	45
<i>Дункан Сімпсон, Сюзан Грехем.</i> Експертиза цінності та відбір документів – новий підхід	51
<i>Анне-Марія Швіртліх.</i> Функціональний підхід до експертизи – досвід Національного архіву Австралії	57
<i>Сюзан Каммінгс.</i> Перебудова політики управління документацією в НАРА	63
<i>Клайєс Гранстрем.</i> Юридичні рамки експертизи	67
<i>Катрін Дан.</i> Комплектування, експертиза цінності та міжнародний стандарт ISO 15489	73
<i>Террі Іствуд.</i> Експертиза електронних документів: що нового?	77
<i>Йозеп Колановіч.</i> Співробітництво архівів із службами виготовлення документів	89
<i>Розін Клейє-Мішо.</i> Ефект ускладнення та автоматизації адміністративних процедур експертизи цінності: досвід Франції	103
<i>Монсеф Факхфакх.</i> Чи можливо створення стандартизованих правил по збереженню архівів	109
<i>Леслі Річмонд.</i> Пам'ять суспільства: бізнес-процеси	113
<i>Дарія Наленч.</i> Приватизація державних функцій: польський досвід	121
<i>Жан-Уїлфрід Берtrand.</i> Приватизація державних підприємств: стратегія архівних установ	127
<i>Ерве Луїльєр.</i> Транснаціональні обов'язки	133
<i>Мішель Дукін.</i> Зростання міжнародного значення асоціацій	139
<i>Жорж Мурадян.</i> Політика архіву Франції по відношенню до архівів асоціацій	145
<i>Марсель Кайя.</i> Архіви асоціацій в Канаді	153
<i>Йенс Боел</i> Архіви міжнародних неурядових організацій	159
<i>Ян Вільсон.</i> Звичайні люди та люди, забуті історією: недостатність відомостей про них в письмових джерелах	163
<i>Алісія Касас де Барран.</i> Нова історія та приватна документація в країнах МЕРКОСУР	167
<i>Інге Бундсгаард.</i> Вибір особистих справ: право на соціальну пам'ять проти права на соціальне забуття	173
<i>Дора Шварцштейн.</i> Усна історія в світі: сучасність та майбутнє	177
<i>Лілі Тан.</i> Архівні стратегії по відношенню до джерел усної історії в Південно-Східній Азії – забута історія регіону	189
<i>Ндйіої Мутіті.</i> Зміна ролі архівів: африканський досвід	201
<i>Джеймс Е. Фоджерті.</i> Усна історія як засіб розвитку архівів	207

РОСИЯ

Делопроизводство: ежеквартальный журнал. – 2003. – январь-март. – № 1 (30). – 116 с.*

Журнал издается при участии Историко-архивного института Российского государственного гуманитарного университета и Всероссийского научно-исследовательского института документоведения и архивного дела Росархива

Семилетов С. И. Группы и отдельные виды типовых документов, форма их представления в социальной сфере: подходы к классификации 5

Определение документа. Внешняя форма документа. Внутренняя форма документа. Классификация документов. Рукописные документы. Машинописные документы

Ермолаева А. В. Понятие правового акта как официального документа 12

Функции правового акта. Признаки правового акта. Классификация правовых актов органов государственной власти субъектов Федерации. Определение понятия “нормативно-правовой акт”

Жужакина В. А. Заявления и жалобы граждан в центре внимания московских архивистов 19

Порядок работы с заявлениями и жалобами граждан. Характер запросов граждан. Проблема сохранности документов коммерческих структур

Басовская Е. Н. “Разрешите обратиться...” (выбор формы обращения в деловой переписке) 24

Роль обращения в письме. Зависимость обращения от адресата. Виды обращений

Иванова Л. В., Вяхирева Е. М. Документирование процесса создания, регистрации и деятельности товарищества собственников жилья 28

Документы при создании ТСЖ. Документы при регистрации ТСЖ. Порядок постановки на учет. Документы деятельности ТСЖ

Сафиуллина З. А. О содержательном значении видов официальных документов 39

Сложность определения видов официальных документов. Виды правовых актов. Развитие уставов и постановлений как видов документов. Публикации законодательно-правовых актов. Иерархия правовых актов

Компьютерные технологии в делопроизводстве

Кукарина Ю. М. Формирование понятия “электронный документ” и “электронная цифровая подпись” в законодательных и нормативно-методических актах Российской Федерации 43

Первые нормативно-правовые и методические документы об электронном документе. ГОСТы 1994 г. об электронной цифровой подписи. Электронный документ в законодательных актах. Федеральный закон об

электронной цифровой подписи

Кузнецов С. Л. Автоматизация делопроизводства. С чего начать? 53

Постановка технического задания (ТЗ). Структура ТЗ. Составление ТЗ

Костомаров М. Н. Общероссийские классификаторы информации о продукции, видах экономической деятельности, работах и услугах 58

Общероссийский классификатор продукции (ОКП). Общероссийский классификатор основных фондов (ОКОФ). Общероссийский классификатор видов экономической деятельности, продукции и услуг (ОКДП). Общероссийский классификатор услуг населению (ОКУН)

За рубежом

Еремеева В. И. Опыт организационно-правовой защиты информации во Франции 64

Виды и уровень секретности информации. Защита информации и законодательно-правовых актов в уголовном кодексе Франции. Государственные органы, занимающиеся защитой информации во Франции. Порядок доступа к информации во Франции

Обучение

Кузнецова Т. В. История профессии документоведа в XIX–XX вв. 74

Канцелярия в структуре министерства XIX века. Первые теоретические работы по делопроизводству. Появление женского труда в управленческом аппарате. Первые рационализаторские работы

Фионова Л. Р., Пащенко В. Г. Роль и место специалистов-документоведов в органах управления периферийного города 78

Чему обучен документовед. Что умеет документовед. Важность подготовки информации для принятия решения. Потребность в специалистах-документоведах

Быкова Т. А. Место курса “Документирование деятельности негосударственных организаций” в цикле документоведческих дисциплин 81

Особенность документирования деятельности негосударственных структур. Что надо знать о ДОУ негосударственных структур. Цель спецкурса

Минаев В. В. Методические материалы по циклу документоведческих дисциплин 84

Задачи УМО. Методические материалы по специальности 350800 “Документоведение и документационное обеспечение управления”. Кому предназначен сборник

Подлоги документов

Козлов В. П. Подлоги письменных источников в XX веке (“директивы” Коминтерна о подготовке мировой революции) 87

“Письмо Зиновьева”. Документы Синклтона: договор, три письма из Глазго. “Письмо Зиновьева” – подлинник или фальшивка?

Архивное дело

Коссов И. А., Осичкина Г. А. Уголовный кодекс Российской Федерации об ответственности за утрату архивных документов 95

Архивные раритеты как объект коллекционирования. Уголовная ответственность за хищение архивных источников по советскому законодательству. Статьи УК РФ об ответственности за необеспечение сохранности архивных документов

Алексеева Е. В., Афанасьева Л. П., Бурова Е. М., Осичкина Г. А. Научные основы отбора и оценки документов 98

Экспертиза ценности документов и ее задачи. Этапы проведения оценки и отбора документов. Функции экспертных органов учреждений и организаций

Из истории делопроизводства

Емышева Е. М. Генеральный регламент – начало законодательного регулирования системы организации управления и делопроизводства 103

Генеральный регламент: Первая инструкция по делопроизводству. Первое положение о канцелярии. Первые правила внутреннего распорядка. Первый этический кодекс государственного служащего

Райхцаум А. Л. Выставки оргстроя 20-х гг. XX века – пропагандисты идей рационализации делопроизводства 111

Пропаганда рационализации делопроизводства в 1920-х годах. Пропаганда в периодических изданиях. Выставки – вид пропагандистской деятельности. Структура и содержание выставок

Карпычева Е. В. Нормативно-правовой аспект орфографической реформы 1918 года 115

Исключение букв “ять”, “фита”, “i десятиричное”. Исключение твердого знака в конце слова. Написание приставок, оканчивающихся на –з (из-, без-, раз-). Перенос слов

Исторический архив: Науч.-публикаторский журнал.– М., 2002. – № 4: Россия и Украина XVI-XX вв. – 224 с.*

До читачів (В. П. Козлов, Р. Я. Пиріг) 3

Архів вождів

“Вважаємо за необхідне відзначити цю знаменну дату”. Як готувалося святкування 300-річчя возз’єднання України з Росією. 1952-1954 рр. (А. О. Чернобаєв) 5

Фотолітопис

Монументальна скульптура України. Кінець XIX – початок XX ст. Із фондів Центрального державного кінофотофоноархіву України (Н. М. Слончак) 27

Народи та долі

- “Небесні брати”: Андріян Миколаєв і Павло Попович. До 40-річчя польоту космічних човнів “Восток-3” і “Восток-4” (О. Ю. Башилова) 35

Культура і суспільство

- Доля Львівського книжкового зібрання “Оссолінеум”. 1945-1946 рр. (Л. А. Дубровіна, О. С. Онищенко) 46

Росія на зламі

- “Ми підемо шляхом найрізноманітніших соціальних експериментів”. Лютнева революція 1917 р. в родинному листуванні П. П. Скоропадського (Г. В. Папакін) 70

Держава та церква

- “З великою тривогою думаємо про майбутні події”. Листи єпископа Люблінського Євлогія (Георгієвського) до митрополита Київського і Галицького Флавіана (Городецького). 1905-1910 рр. (М. І. Одинцов) 92

Фотолітопис

- Майстри історіографії: Михайло Сергійович Грушевський (1866-1934) (С. М. Панькова, Р. Я. Пиріг, Н. М. Слончак) 119

Історія та історики

- “Засвідчую цілковиту шану й відданість”. Листи О. С. Лаппо-Данилевського до М. С. Грушевського. 1905-1914 рр. (І. Б. Матяш) 135

Століття XIX

- “І серце, і розум мій прагнули вищих ідеалів”. Спогади генерала П. П. Потоцького (К. І. Климова) 152

- “Кар’єра вченого видавалася мені значно спокусливішою”. Документи М. О. Бердяєва із фондів Державного архіву м. Києва. 1894 р. (С. Ю. Карамаш) 174

Фотолітопис

- Пам’ятки архітектури Києва. Кінець XIX – початок XX ст. Із фондів Центрального державного кінофотофоноархіву України (Т. О. Ємельянова) 181

Із глибини століть

- Про взаємовідносини Києво-Печерського монастиря з урядом Івана IV в 1583 р. (С. М. Кашитанов) 189

- “Московські війська та козацькі задніпровські стягуються під Ромни”. Документи з воєнної історії Росії XVII ст. у польських архівосховищах (Ю. А. Мицик) 204

Доступ к информации – права человека и интересы государства: Архивы России, СНГ, Балтии и Восточной Европы – посттоталитарная трансформация: Материалы дискуссии в рамках семинара, проведенного Архивным тренинговым центром при Европейском университете в Санкт-Петербурге 16-17 марта 2000. – СПб., 2000. – 105 с.

Предисловие	5
Заседание 1. Российское и международное законодательства в области доступа к информации	8
Доклады:	
<i>Козлов В. П.</i> Российское архивное законодательство и доступ к информации: проблемы и перспективы	8
<i>Фурсенко А. А.</i> Проблемы доступа к документам по новейшей истории и историческая наука	12
<i>Борисов А. Б.</i> Доступ граждан к правовой информации	15
<i>Мироненко С. В.</i> Проблемы рассекречивания архивных документов: законодательные нормы, ведомственные акты, практика	17
<i>Кечкемети Ш.</i> Рекомендации Совета Европы по доступу к информации	18
<i>Лебедева Н. С.</i> Доступ к архивной информации в постсоветской России: законодательство и практика	22
<i>Афанасьева Л. П.</i> Подготовка историков-архивистов и архивное законодательство	24
Дискуссия	26
Заседание 2. Практические вопросы доступа к архивной информации	32
Доклады:	
<i>Вивников А. Я.</i> Из опыта рассекречивания архивов КГБ в 1991 году	32
<i>Пономарев Н. В.</i> Современное материально-техническое состояние архивов С.-Петербурга и степень доступности их документов	34
<i>Чернов С. В.</i> Практические вопросы доступа к информации в процессе реабилитации жертв политических репрессий в архиве Управления ФСБ России по Санкт-Петербургу и Ленинградской области	36
<i>Артизов А. Н.</i> О доступе к архивными документам	38
<i>Пустынцев Б. П.</i> Права гражданина и секреты государства: существует ли баланс интересов?	42
<i>Павлова Т. Ф.</i> Проблемы доступа к конфиденциальной информации и интересы пользователя	44
<i>Секели И.</i> Из опыта работы в комиссии парламента Венгрии по защите и свободе информации	46
Дискуссия	48
Заседание 3. Архивы и общество в постсоциалистическом государстве	58
Доклады:	
<i>Пиллак П.</i> Рассекречивание архивов спецслужб в Республике Эстония	58
<i>Шпанкова М.</i> Архивы в Словацкой Республике: механизмы рассекречивания	59
<i>Майтени Г.</i> Доступ к архивным документам и их научное использование: современные источники по истории Венгерского государства	62

<i>Розовска Е.</i> Архивы Польши: динамика перемен	64
<i>Ремейка К.</i> Архивы репрессивных органов в Литве. Рассекречивание архивных документов и их роль для реабилитации жертв политических репрессий	66
<i>Кнатъко Г. Д.</i> Проблемы популяризации архивных источников и установления научной истины	71
<i>Берзой А. А.</i> Судьба документального наследия румынской администрации в Молдавии в 1918-1940, 1941-1944 гг.	73
<i>Носков В. В.</i> Проблемы функционирования архивной системы	74
Дискуссия	80

Заседание 4. Проблемы источниковедения XX века

Доклады:

<i>Панях В. М.</i> “Академическое дело” 1929-1931 гг.	80
<i>Ананьич Б. В.</i> О некоторых особенностях следственных материалов “Академического дела” 1929-1931 гг.	81
<i>Яров С. В.</i> Текстологический анализ в изучении документов по истории политического протеста в России в 1917-м – 1920-е гг.	83
<i>Шкаровский М. В.</i> Рассекречивание документов по истории Русской Православной церкви	86
<i>Марков А. Р.</i> Что означает “объективность анализа источников” по истории современности?	89
Дискуссия	95

Вспомогательные исторические дисциплины: специальные функции и гуманитарные перспективы: Тез. докл. и сообщений XIII науч. конф., Москва, 1-2 февраля 2001 г. / Редкол.: В. А. Муравьев (отв. ред.) и др.; РГГУ. Ист.-арх. ин-т. Каф. источниковедения и вспомогательных ист. дисциплин, Геральдический семинар; РАН. Археограф. комиссия; Гос. ист. музей; Гос. ист.-культ. музей-заповедник “Московский Кремль”; Рос. гос. архив древних актов. – М., 2001. – 212 с.

Из содержания:

<i>Е. И. Каменцева (Москва).</i> Вспомогательные исторические дисциплины на рубеже столетий	14
<i>Е. В. Пчелов (Москва).</i> Вспомогательные исторические дисциплины в системе научного знания	19
<i>Т. В. Лохина (Москва).</i> Обзор и перспективы развития источниковедения и вспомогательных исторических дисциплин в отечественных Интернет-проектах	29
<i>С. В. Белецкий (С.-Петербург).</i> О специальных терминах в курсе	32

“Вспомогательные исторические дисциплины”

<i>О. М. Медушевская (Москва)</i> . Феномен письма и палеографический метод в науках о человеке	44
<i>С. М. Каштанов (Москва)</i> . Основные этапы и направления развития русской дипломатики в XVIII-XX вв.	46
<i>Н. В. Сапожникова (Нижневартовск)</i> . “Малая история” и проблемы исторического образования	91
<i>Е. Д. Веселова (Москва)</i> . Таблицы зрячих пасхалий в старопечатных украинских изданиях второй половины XVII в.	117
<i>С. С. Чистяков (Москва)</i> . Исторические источники, содержащие изображение трезубца	134
<i>Ю. Э. Шустова (Москва)</i> . Особенности геральдической поэзии конца XVI-XVII вв.: по изданиям типографии Львовского Ставропигийского братства	138
<i>И. С. Сметанников (Монино)</i> . Компьютер на службе у геральдики	145
<i>А. М. Булатов (Москва)</i> . Картографическая <i>Rossica</i>	162

Источниковедение и историография в мире гуманитарного знания: Докл. и тез. XIV науч. конф., Москва, 18-19 апреля 2002 г. / Сост.: Р. Б. Казаков; Редкол.: В. А. Муравьев (отв. ред.) и др.; Рос. гос. гуманит. ун-т. Ист.-архив. ин-т. Каф. источниковедения и вспом. ист. дисциплин; Рос. Акад. наук. Археогр. комиссия. – М., 2002. – 549 с.

Из содержания:

Пленарные доклады

<i>О. М. Медушевская (Москва)</i> . Источниковедение и историография в пространстве гуманитарного знания: индикатор системных изменений	20
<i>С. М. Каштанов (Москва)</i> . С. О. Шмидт и проблема определения исторического источника	36
<i>М. Ф. Румянцева (Москва)</i> . Историческое сознание и историческая наука в ситуации постмодерна	41
<i>Е. В. Старостин (Москва)</i> . Источниковедение и архивоведение: спорные вопросы	51
<i>В. А. Муравьев (Москва)</i> . Вспомогательные исторические дисциплины в кругу наук о человеке и обществе	60
<i>И. Л. Беленький (Москва)</i> . Несколько замечаний к проблеме “кризис исторической науки”	66

Тезисы и сообщения

<i>Е. В. Александров (Москва)</i> . Съёмка исторического документа методом “созвучной камеры”	80
<i>А. Атаманенко</i> . К вопросу о методологии исследований по историографии источниковедения	99

<i>Г. Т. Бекирова (Москва)</i> . Источниковедческие аспекты изучения крымско-татарской проблемы в СССР (1950-1980-е гг.)	112
<i>А. В. Белова (Тверь)</i> . “Женское письмо” как источник по истории российской дворянской повседневности	116
<i>Т. В. Бернгардт (Омск)</i> . Историческая библиография как хранительница интеллектуальной культуры	121
<i>М. В. Брянцев (Брянск)</i> . Мемуарное наследие русского купечества	135
<i>В. Г. Бурков (Санкт-Петербург)</i> . Фалеристика на рубеже веков	138
<i>К. К. Васильева (Чита)</i> . Религиозная вера и средневековая ментальность	141
<i>Е. Д. Веселова (Москва)</i> . Пасхалии старопечатных книг украинской кириллической печати XVII в. как исторический источник: к постановке проблемы	145
<i>Л. М. Гаврилова (Москва)</i> . Историческая медаль как историографический источник	156
<i>В. И. Гальцов (Калининград)</i> . Древлехранилище в XVII веке	162
<i>Т. В. Гимон (Москва)</i> . О возможностях применения формулярного анализа в источниковедении русских летописей	164
<i>Т. М. Горяева (Москва)</i> . Реконструкция: от методики и технологии до исторических полотен и системных исследований	177
<i>Н. В. Давлетишина, В. А. Муравьев (Москва)</i> . Предчувствие источниковедческой революции	180
<i>С. И. Добренский (Москва)</i> . Церковно-приходские летописи второй половины XIX – начала XX в. как историографический источник	193
<i>Д. А. Добровольский (Москва)</i> . Личностное начало в летописании: Проблемы выявления и изучения в источниковедческих исследованиях	196
<i>А. Б. Каменский (Москва)</i> . Повседневная жизнь русского города XVIII в. как исторический источник	237
<i>А. В. Курьянович (Минск)</i> . Источниковедение и историография в системе гуманитарного знания	290
<i>А. Н. Ларина (Москва)</i> . Фотодокументы как исторический источник (к историографии вопроса)	296
<i>В. М. Магидов (Москва)</i> . Звуковая летопись России: проблемы формирования	310
<i>А. В. Мельников (Москва)</i> . К проблеме реконструкции личного архива историка (по материалам творческого наследия академика М. М. Богословского)	324
<i>С. И. Михальченко (Брянск)</i> . Рецензии И. А. Линниченко как источник по истории Киевской школы	333
<i>Б. Н. Морозов (Москва)</i> . Рукописи из царских скрипториев XVI – начала XVII в. в собраниях РГАДА	336
<i>Н. В. Нор (Москва)</i> . Исторический источник как объект источниковедческого изучения: перспективы дисциплинарного и междисциплинарного подходов	369

<i>В. Г. Рыженко (Омск)</i> . О современных возможностях изучения местных памятников и мемориалов как “запрограммированного” источника	416
<i>С. И. Садовников (Москва)</i> . Книга Памяти 1941-1945 гг. как уникальный комплексный источник	425
<i>Н. В. Середа (Тверь)</i> . Журналы заседаний учреждений и методика их изучений	434
<i>А. М. Столяров (Казань)</i> . История Великого княжества Литовского в творчестве В. Б. Антоновича	454
<i>М. Ф. Туманова</i> Исторический источник в историческом познании: от критики к интерпретации	468
<i>С. Б. Филимонов (Симферополь)</i> . Рукопись Н. Л. Эрнста “Источники изучения истории Крыма” – уникальный памятник историографии источниковедения истории Крыма	478
<i>Е. В. Харитонова (Красногорск)</i> . Фотодокументы личного происхождения: синтез источниковедческого и архивоведческого подходов	483
<i>Д. Ю. Хохлов (Москва)</i> . К проблеме изучения фотодокументов личного происхождения периода Второй мировой войны	494
<i>С. Л. Цыбульский (Москва)</i> . Исповедальные статьи как исторический источник	498
<i>Ю. Э. Шустова (Москва)</i> . Контракты Львовского братства с типографами: проблемы реконструкции истории старопечатной книги и репертуара изданий XVII-XVIII вв.	532

ПОЛЬЩА

Краківський архівний щорічник (*Krakowski Rocznik Archiwalny*), 2001, Т. VII

Статті

- Вальдемар Коморовскі, Каміла Фоллпребт.* Володарі кам'яниць Краківського ринку в новітні часи (до першої шведської окупації). (Частина 6) 11
- Анна Стабрава.* З історії двох аптек в кам'яниці № 13 біля Головного ринку в Кракові. (Частина 2) 26
- Пжемислав Шкараднік.* Магістри Краківського університету з Освенцима в XV та на початку XVI століття 61
- Івона Фішер.* Діяльність комісії з пам'яток міста Кракова (1870-1874) 81
- Януш Новак.* Ставлення властей гміни міста Кракова до музею князів Чарторийських (1874-1939) 94
- Ріта Майковська.* З історії зв'язків Польської академії наук з швейцарською наукою. Швейцарські вчені - члени Польської академії наук 116

Джерельні матеріали

- Королівські дари костюлу та кляштору августинів в Кракові (опрацював *Вацлав Колак*) 133
- Весна народів в Кракові в реляції Францішка Вежика (опрацювала *Моніка Андраш-Мрожек*) 144
- Єрусалім в листах Станіслава Тарновського (опрацювала *Марта Платек*) 157
- Листи Освальда Бальцера та Станіслава Кутшеби 1907 р. в справі відбору судових документів (опрацювала *Ева Перлаковська*) 167

Miscellanea

- Войцех Кочурек.* Швейцарська фундація "Archivum Helveto-Polonicum" та її зібрання полоників 179

In Memoriam

- Веслав Бєнковські (1926-1999) (*Марія Кочуйова*) 195

Хроніка

201

СЛОВАЧЧИНА

“Словацька архівістика” (Slovenská Archivistika), 2002, т. XXXVII, № 1

Професор Марсіна – лауреат державної нагороди (<i>Петер Картоус</i>)	3
Дослідження та статті	
<i>Хорват, Феро</i> . Ідентифікація звукових документів в архіві Словацького радіо	5
<i>Мартініцкі, Мирослав</i> . Найдавніший конгрегаційний протокол комітату м. Тренчин від 1571-1604 рр. та його відсутні частини	15
<i>Жудел, Юрай</i> . Формування нового територіального та адміністративного поділу Словацької республіки в 1990-1996 рр.	28
<i>Врабцова, Ева</i> . Колонізація Південної Словаччини та Підкарпатської Русі під час чехословацької земельної реформи. 1-ша частина	57
<i>Вртел, Ладіслав</i> . Геральдичні фігури. Стаття з термінології блазона	77
<i>Рагач, Радослав</i> . Містечко Поніки. Історичний розвиток герба та печатки	118
<i>Граус, Ігор</i> . Нарис розвитку фалеристичних досліджень з особливою увагою до Словаччини (4-а частина, 1970-1992)	131
Література	
Рецензії та реферати	143
Бібліографічний огляд закордонних журналів	170
Повідомлення	184
Хроніка	198
Додатки	
Довідкова література [путівники, інвентарі, каталоги] державних та особистих архівів Словацької республіки за 1994-2001 рр.	202

II. Вітчизняні видання з архівної справи, документознавства та спеціальних історичних дисциплін

Історіографічні дослідження в Україні. Вип. 11: 36. наук. праць на пошану вченого-історика, доктора історичних наук, професора Р. Г. Симоненка / Відп. ред. Ю. А. Пінчук; НАН України. Інститут історії України. – К., 2002. – 400 с.*

<i>Черніков І.</i> Піввіку науковій праці в Інституті історії України (слово про Рема Георгійовича Симоненка)	3
Проблемно-тематична історіографія	
<i>Котляр М.</i> Державна організація давньоруського суспільства (генезис. еволюція. занепад)	11
<i>Маслак В.</i> Національно-визвольна війна українського народу середини XVII століття в історичних концепціях С. Соловйова	19
<i>Старков В.</i> До історіографії історії культури запорозького козацтва	36
<i>Струкевич О.</i> Проблема старшинської еліти та її політичної культури в українській історіографії	41
<i>Гуржій О.</i> Українське селянство другої половини XVII–XVIII ст.: деякі аспекти світогляду та етикету	52
<i>Дзира І.</i> Політико-правовий рівень національної свідомості за матеріалами історико-літературних пам'яток 30–80-х років XVIII ст.	61
<i>Потульницький В.</i> Український консервативний рух в середовищі галицької еліти на початку 20-го століття	79
<i>Зайцева З.</i> Спогади як джерело вивчення українського наукового руху кінця XIX – початку XX ст. (Історіографія проблеми)	90
<i>Преловська І.</i> Перший Всеукраїнський православний церковний собор Української Автокефальної Православної Церкви 14–30 жовтня 1921 р.: короткий огляд історіографії проблеми	102
<i>Осташко Т.</i> Історіографічний огляд гетьманських періодичних видань 1920-х – початку 1930-х років	121
<i>Євтух В.</i> Американська і канадська історіографія етнічного відродження в країнах Північної Америки	132
<i>Шолох Я.</i> До проблеми концептуальних засад північноамериканської історіографії ОУН і УПА	138
<i>Мищак І.</i> Історіографія розв'язку архівної справи в Україні (1943 – середина 1960-х рр.)	153
<i>Костилєва С.</i> Становлення і функціонування національного інформаційного простору України (90-ті рр. XX ст.) у світлі вітчизняних досліджень	166

Біоісторіографія

- Вирський Д.* Рецепція Ст. Оріховського в історіографічній традиції (доакадемічна доба) 175
- Новохатня Н.* Микола Стороженко – історик та педагог: Матеріали до біобібліографії 183

Костомарознавство

- Чалая Т.* Крепостной “паньч” (Н. И. Костомаров) 194
- Гончар О.* У пошуках істини (з епістолярної спадщини М. І. Костомарова) 202
- Степанович Є.* Крим в житті М. І. Костомарова 239

Регіональна історіографія

- Верменич Я.* Регіональна історіографія: зміст і структура поняття 250
- Герасименко Н.* Про стан вивчення історії Межигір'я 258
- Михненко А.* Донбас 1921–1941 років в історичній літературі 269

Інституціональна історіографія (установи, товариства та часописи)

- Пасещенко Г.* “Журнал Міністерства народної освіти” (1834–1843) як джерело з української історії та історіографії 279
- Колесник М.* Історія південних та західних слов'ян у дослідженнях науково-історичних товариств Лівобережної України (70-ті рр. XIX ст. – 30-ті рр. XX ст.) 300

Пам'ятки історичної та суспільно-політичної думки

- Бовгиря А.* “История о козаках запорожских” Семена Мишецького в історичній думці другої половини XVIII ст. 305
- Ясь О.* Архітектоніка та техніка викладу в студії В'ячеслава Липинського “Листи до братів-хліборобів” 319

Теорія і методологія

- Ковальчук О.* Принцип історизму в історіографії доби романтизму 350
- Юсова Н.* Формування теорії про давньоруську народність в історичній думці СРСР під час Великої Вітчизняної війни (1941–1945 рр.) 361

Рецензії

- Гончар О. Т.* Петренко С. М. Археографічна спадщина Миколи Костомарова / Наук. ред. та упор. Ю. А. Пінчук. К.; Полтава: АСМІ, 2000. 192 с. 387
- Ясь О. В.* Верба І. В. Олександр Оглоблин: Життя і праця в Україні. (До 100-річчя з дня народження) / Відп. ред. П. С. Сохань. К.: НАН України. Ін-т укр. Археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського, 1999. 384 с. 390
- Пінчук Ю.* Костишева С. О. Друковані засоби масової комунікації України, 1986–2000: історія становлення, тенденції розвитку. К., 2001. 316 с. 393

Історіографічні дослідження в Україні. Вип. 12. Визначні постаті української історіографії XIX–XX ст. / НАН України. Ін-т історії України; Редкол.: Ю. А. Пінчук (гол. ред.) та ін. – К., 2003. – 529 с.*

<i>Валерій Смолій</i> Про науково-дослідний проект “Визначні постаті української історіографії XIX–XX ст.”	3
<i>Дмитро Данилюк</i> Михайло Лучкай	5
<i>Алла Атаманенко</i> Дмитро Бантиш-Каменський	30
<i>Людмила Новікова, Вадим Хмарський</i> Аполлон Скальковський	52
<i>Юрій Пінчук</i> Микола Костомаров	74
<i>Татьяна Попова</i> Алексей Маркевич	113
<i>Ольга Ковалевська</i> Олександра Єфименко	152
<i>Дмитро Вирський</i> Микола Сумцов	181
<i>Лілія Москвич</i> Орест Левицький	201
<i>Неля Герасименко</i> Митрофан Довнар-Запольський	227
<i>Володимир Потульницький</i> Сергій Шелухін	267
<i>Володимир Горак</i> Андрій Яковлів	283
<i>Василь Ульяновський</i> Василь Біднов	303
<i>Степан Гелей</i> Василь Кучабський	341
<i>Ірина Матяш</i> Василь Дубровський	384
<i>Олексій Ясь</i> Борис Крупницький	405
<i>Ірина Тюрменко</i> Іван Огієнко (митрополит Іларіон)	458
<i>Ірина Матяш</i> Віктор Романовський	508

Записки Наукового Товариства імені Шевченка. Т. ССXL. Праці Комісії спеціальних (допоміжних) історичних дисциплін / Ред. тому О. Купчинський. – Л., 2000. – 730 с.*

СТАТТІ І ПОВІДОМЛЕННЯ

Джерелознавство. Археографія

Жарких М. Трактат Михалона Литвина 1615 року як соціальна утопія та історичне джерело 7

Русина О. Василь Никольський — невідомий книжник XVI століття і його творчість 43

Овсінський Ю. Книги розпоряджень Міхала Жевуського адміністрації маєтків у Подільському і Волинському воєводствах (30–70-ті роки XVIII століття) 53

Архівознавство. Історія установ

Тимошенко Л. Радомишльський архів уніатських митрополитів 72

Шестакова Н. Архів Історії унії 1596 року у фондах Центрального державного історичного архіву України у Львові 86

Стафійчук В. Проблема тяглості і наступності в структурі й діяльності Генеральної військової канцелярії: історіографічний аспект 95

Матяш І. “Українська Старовина”: спроба створення архівно-музейного часопису. (З історії архівної періодики в Україні) 112

Нумізматика. Метрологія. Маркерування

Огуй О. Розвиток монетно-лічильної системи в Молдові та Буковині у XIV—XIX століттях: поліномінації в адаптивних терміносистемах 120

Крикун М. Доля гетьманських інсигній (клейнодів), вивезених Павлом Тетерею до Польщі в 1665 році 133

Крижанівський А. Загадка руського грошика Владислава Опольського зі зображенням орла 158

Білопольський С., Крижанівський А., Шлапінський В. Невідомий шестигрошик Яна Казимира і основні характеристики шостаків 1660–1663 років Львівського монетного двору 170

Герасименко Н. З історії мір місткості і ваги на Волині і Наддніпрянщині в XIV — першій половині XVII століть 176

Петрякова Ф. Марки фарфорових виробів України кінця XVIII – початку XX століть. (До питання створення каталогу марок) 187

Генеалогія

Домбровський Д. Матримоніальна політика князя Лева Даниловича 195

Плахонін А. Всеволодко Городенський: Василь Татищев і джерела до вивчення генеалогії Рюриковичів 219

Маслійчук В. “Шляхетськість” слобідсько-української козацької старшини 236

другої половини XVII – XVIII століть (ономастика, геральдика, генеалогія)	
<i>Шестакова Н.</i> Родини Стрілецьких і Красовських у Львові другої половини XVII – початку XVIII століть	247
Геральдика. Сфрагістика	
<i>Гречило А.</i> Територіальні символи Галицько-Волинської держави другої половини XIII – початку XIV століть	255
<i>Петриченко І.</i> До питання про запровадження міських гербів у Чернігівському намісництві у 80-х роках XVIII століття	264
<i>Ситий І.</i> Печатки вищих церковних інституцій і монастирів Східної України XVI—XVIII століть. Спроба опису	278
Філігранологія	
<i>Дашкевич Я.</i> Філігранологія та завдання українського джерелознавства	284
Історична географія. Прозопографія	
<i>Собчук В.</i> З історії землеволодінь шляхетських родів із княжими титулами у Південній Волині XV – першої половини XVII століть	333
<i>Гіль А.</i> Церковна (парафіяльна) мережа Холмської православної єпархії на терені Белзького воєводства в XVI столітті	361
<i>Пришляк В.</i> До питання про торговельні комунікації і митні системи українських земель першої половини XVIII століття	376
<i>Зазуляк Ю.</i> Львівська конфедерація 1464 року: спроба прозопографічного дослідження її учасників	396
Картознавство. Інтролігаторство	
<i>Кришталович У.</i> Рукописні карти Галичини XVIII століття	416
<i>Гальченко О.</i> Оправи східнослов'янських рукописних книг і стародруків: спроба аналізу та опису	438
<i>Зінченко С.</i> Найдавніші українські оправи книжок з блінтовим тисненням зі збірки Львівської наукової бібліотеки імені В. Стефаника НАН України	457
МАТЕРІАЛИ	
З дипломатичного листування уряду Кримського ханства (друга половина XVI – початок XVIII століть). – <i>Ю. Мицик</i>	473
Перепис Подільського козацького полку 1659 року. – <i>М. Крикун</i>	503
Недатований реєстр духовенства, церков і монастирів Львівської єпархії за владцтва Йосифа Шумлянського. – <i>І. Сковчиляс</i>	530
Листи Романа Яросевича до Михайла Драгоманова (1888—1894 роки). – <i>М. Трегуб</i>	590
КРИТИКА І БІБЛІОГРАФІЯ	
<i>Антонович О.</i> В'ячеслав Сенютювич-Вережний – історик і дослідник допоміжних (спеціальних) історичних дисциплін. Матеріали до бібліографії праць	659
<i>Портнов А.</i> Бібліографія наукової спадщини Володимира Пархоменка	664

- Купчинський О.* Краєзнавчі дослідження Василя Лаби з історії сіл і міст Галичини. Матеріали до бібліографії праць 673
- Толочко О.* Ще раз про “Літопис Аскольда” (Децо про міфи української текстології) 690
- Антонович О.* Войтович Л. В. Князівські династії Східної Європи (кінець XI – початок XVI ст.). Склад, суспільна і політична роль. Історико-генеалогічне дослідження. – Львів: Інститут українознавства ім. І. Крип’якевича НАН України, 2000. – 649 с. 702
- Білкун І.* Ф. Г. Туранли. Літописні твори М. Сена’ї та Г. Султана як історичне джерело / Науковий редактор Ярослав Дашкевич. – К., 2000. – 310 с. 706
- Войтович Л.* Stanisław A. Sroka. Genealogia Andegawenów węgierskich // Towarzystwo naukowe „Societas Vistulana”. – Kraków, 1999. – 94 s. 710
- Кушнарівський І.* Описи Лівобережної України кінця XVIII – початку XIX ст. Описово-статистичні джерела / НАН України. Археографічна комісія. Інститут укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського. Укр. правнича фундація; Упоряд. Т. Б. Ананьєва; редкол.: П. С. Сохань (відп. ред.), Г. В. Боряк, В. А. Смолій, Ф. П. Шевченко, Н. М. Яковенко; Коментарі: О. І. Гуржій, О. А. Куликова. – К.: Наук. думка, 1997. – 324 с. 711
- Савченко С.* Дніпропетровський історико-археографічний збірник. – Дніпропетровськ: Промінь, 1997.— Вип. 1.— 538 с 714
- Тельвак В.* Дрогобицький краєзнавчий збірник / Упоряд. Леонід Тимошенко. – Дрогобич, 1995. – Вип. 1. – 202 с.; / Відповід. редактор Тетяна Біленко. – Дрогобич, 1997. – Вип. 2. – 214 с.; / Відповід. редактор Леонід Тимошенко. – Дрогобич, 1998. – Вип. 3. – 350 с. 715

Історіографічні та джерелознавчі дослідження

<i>Таран Л. В.</i> З історії подолання криз у французькій, російській та українській історіографії	6
<i>Посохов С. І.</i> Проблеми університетської автономії крізь призму історіографічних дискусій	18
<i>Журба О. І.</i> Становлення історико-археографічних досліджень у Новоросії та Херсонській губернії	21
<i>Музичко О. Є.</i> Висвітлення творчості Ф. І. Леонтовича в історіографії	31
<i>Каплін О. Д.</i> Проблеми соціально-економічного і політичного життя Київської Русі в спадщині слов'янофілів	36
<i>Бездрабко В. В.</i> Із досвіду класифікації документів у Центральному державному історичному архіві України, м. Львів	39
<i>Макієнко О. А.</i> Жандармський офіцер про український національний рух у Херсонській губернії	45
<i>Коник О. О.</i> Робота бібліотечної комісії російської Державної Думи другого скликання. 1907 рік	51
<i>Сінкевич І. Ю.</i> Краєзнавці Херсонщини: Остапенко Роман Семенович	57
<i>Андрєєв В. М., Чермошенцева Н. М. С. Я. Боровий:</i> Матеріали до біографії та бібліографії	62
<i>Васіляускенс А.</i> Внесок жінок-науковців у діяльність Литовської католицької наукової академії	76

Релігія у суспільному житті

<i>Недзельський К. К.</i> Апологія візантизму в культурологічній спадщині І. Огієнка (митрополита Іларіона)	84
<i>Гоменюк А., Черпащук А.</i> Дохристиянські вірування українського народу	91
<i>Недзельська Н. І.</i> Ставлення до шлюбу в релігіях аврамістичної традиції	96
<i>Мердак А. М.</i> До питання про історіографію проблеми релігійної віри	104
<i>Новиков Н. И.</i> К вопросу философского и научного знания	105

Рецензії

<i>Макієнко О. А.</i> Нові дослідження українського культурно-просвітницького руху на Херсонщині	114
--	-----

Пам'ятні дати

<i>Сінкевич Є.</i> 75-річчя з дня народження д.і.н., професора В. М. Дарієнка	122
<i>Цибуленко Г., Цибуленко Л. В.</i> Дарієнко як дослідник Південно-Східної Росії	129
<i>Ткачук А.</i> До 75-річчя від дня народження д.і.н., професора В. Г. Сарбея (1928–1999 рр.)	133

Нові надходження до Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського

Біобібліографічний словник учених Харківського університету. Т. 2. Ч. 1–2. Ч. 1: Історики. 1905–1920 рр., Ч. 2: 1933–2000 рр. / Уклад.: Б. П. Зайцев. – Х.: ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2001. – 328 с.

Богдан Якимович: Біобібліогр. покажчик / Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. Наук. б-ка. НАН України. Ін-т українознавства ім. І. Крип'якевича; Ред. Т. Лучук. – Л., 2002. – 146 с. – (Укр. біобібліогр. Нова серія; Ч. 7).
Шифр НБУВ: ВА618638

Бойко А. Джерела з історії ярмарок Південної України останньої чверті XVIII – першої половини XIX століття / Запоріж. наук. т-во ім. Я. Новицького; НАН України. Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського. Запоріж. від-ня. – Запоріжжя: РА "Тандем-У", 2000. – 135 с. – (Старожитності Південної України; Вип. 6).
Шифр НБУВ: ВА615809.

Голодомор в Україні 1932–1933 рр.: Бібліогр. покажчик / Одеська держ. наук. б-ка ім. М. Горького; НАН України. Ін-т історії України; Упоряд.: Л. М. Бур'ян, І. Е. Рікун. – О.; Л., 2001. – 656 с.
Шифр НБУВ: ВС35632

Гуцал А. Ф. Давні міри, письмо та календар: Матеріали з курсу лекцій для студ. іст. ф-тів. – Кам'янець-Подільський: Оіюм, 2001. – 167 с.
Шифр НБУВ: ВА616955

Дещинський Л. Є., Панюк А. В. Міжнародні відносини України: історія і сучасність / Нац. ун-т "Львів. політехніка". Ін-т гуманіт. і соц. наук. – Л.: Вид-во Нац. ун-ту "Львів. політехніка", 2001. – 424 с.
Шифр НБУВ: ВА614716

Дюпон-Мельниченко Ж. Б., Ададуrow В. Французька історіографія XX століття: Навч. посіб. для студ. гуманіт. ф-тів вищ. навч. закл. / Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. Ін-т іст. дослідж., Львів. Богослов. Акад. – Л.: Класика, 2001. – 158 с. – Сер. іст. вид.; № 2).
Шифр НБУВ: ВА617282

Електронні зображення та візуальні мистецтва: Зб. праць першої укр. конф. сер. EVA, Київ, 22–24 трав. 2002 р. – К., 2002.
Із змісту:
Schade W., Stanke G., Kiyko V., Matsello V. From Documents to Presentation: The Memorial Book of Ravensbruck=Від документів до їх презентації: книга пам'яті Равенсбрюка: [Наведено повний технологічний цикл для видання та/або презентації старих архівних документів низької якості]. – С. 102–109.
Остапова І. В. Цифрова інтерпретація рукописів та стародруків (на прикладі Пересопницького Євангелія). – С. 140–145.
Дудкін В. П., Відейко М. М. Мультимедійні програми в галузі історико-культурної спадщини. – С. 223–225.
Відейко М. Ю. Археологія та давня історія України на CD. – С. 226–228.
Малікова І. В. Концепція популяризації української культурної спадщини в мережі Інтернет на прикладі сайту "Києво-Печерська Лавра". – С. 251–264.

Етнонаціональні процеси в Україні: історія та сучасність / О. Б. Беренштейн, Н. А. Зіневич, В. Т. Зінич та ін. – К., 2001. – 423 с.
Шифр НБУВ: ВА617325

Історія. Політичні науки. Міжнародні відносини / Ред. Ю. І. Макар. – Чернівці: Рута, 2002. – 501 с. – (Наук. вісн. Чернів. ун-ту; Вип. 123–124).
Шифр НБУВ: Ж69219

Наукові записки Інституту української археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського НАН України. Т. 7 / Ред. Г. Боряк. – К., 2001. – 642 с.
Шифр НБУВ: Ж70189

Проблеми історії та сучасного стану науки Української держави: Зб. наук. праць, присвяч. 150-річчю від дня народження М. М. Аркаса в рамках оголошеного облдержадмін. "Аркасівського року на Миколаївщині", 5-й річниці Миколаїв. навч.-наук. центру Одес. нац. ун-ту ім. І. І. Мечникова. Т. 1. Історичні дисципліни та українознавство / Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова; Ред. Л. І. Семко. – Миколаїв; О., 2002. – 412 с.
Шифр НБУВ: В345444

Українознавство – наука самопізнання українського народу: Матеріали X щоріч. Міжнар. наук.-практ. конф. "Стан, проблеми, перспективи розвитку українознавства" (18–20 жовт. 2001 р.) / НДІ українознавства; Ред.: П. П. Кононенко, О. Б. Ярошинський. – К., 2001. – 322 с.
Шифр НБУВ: СО24678